VARNOSTNI LIST

Datum izdaje: 26.3.2015
Verzija: 01

ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja

1.1 Identifikator izdelka:

Trgovsko ime:	Korenje, seme
Šifra izdelka:	1/2015
INCI:	Daucus carota; CAS: 84929-61-3

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe:

Identificirane uporabe:	Vsestranska uporaba (aromaterapija, osebna nega)
Odsvetovana Uporaba:	Ni podatkov

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista:

Distributer:
T&D Izdajanje knjig, DOLORES GREBENC S.P.
Cesta Josipa Ribičiča 17, 1381 Rakek
Tel.: 051 272 825
e-mail: grebenc.dolores@gmail.com

1.4 Telefonska številka za nujne primere:

Od 8.00 do 15.00 ure so dodatne informacije dosegljive na telefonski številki 051 272 825.

Najbližji zdravstveni dom.
V primeru življenjske ogroženosti poklicati telefonsko številko 112.

ODDELEK 2: Ugotovitev nevarnosti

2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi:

2.1.1 Razvrstitev po Uredbi (ES) št. 1272/2008
Vnetljive tekočine, kategorija nevarnosti 3; H226
Nevarnost pri vdihavanju, kategorija nevarnosti 1; H304
Preobčutljivost koža, kategorija nevarnosti 1; H317
Hudo draženje oči, kategorija nevarnosti 2; H319
Nevarno za vodno okolje kronična nevarnost, kategorija 2; H411

2.1.2 Razvrstitev po Direktivi (ES) št. 67/548/EGS ali 1999/45/ES
R10
Xn R22
Xi R38
Xn R41
Xi R43
N R50/53
Xn R65
Xn R68

2.1.3 Dodatne informacije
Za celotno besedilo R-stavkov glejte Oddelek 16.

2.2 Elementi etikete:

2.2.1 Označevanje po Uredbi (ES) št. 1272/2008

Opozorilna beseda: Nevarno

Piktogram GHS:

… nadaljevanje na naslednji strani…

…nadaljevanje s prejšnje strani…

Stavki o nevarnosti:
H226 Vnetljiva tekočina in hlapi.
H304 Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno.
H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože.
H319 Povzroča hudo draženje oči.
H411 Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.

Previdnostni stavki:
P210 Hraniti ločeno od vročine/isker/odprtega ognja/vročih površin. – Kajenje prepovedano.
P233 Hraniti v tesno zaprti posodi.
P240 Ozemljiti posodo in opremo za sprejem tekočine.
P241 Uporabiti električno/prezračevalno opremo, opremo za razsvetljavo/…/, odporno proti eksplozijam.
P242 Uporabiti le orodje, ki ne povzroča isker.
P243 Preprečiti statično naelektrenje.
P261 Ne vdihavati prahu/dima/plina/meglice/hlapov/razpršila.
P264 Po uporabi temeljito umiti roke.
P272 Kontaminirana delovna oblačila niso dovoljena zunaj delovnega mesta.
P273 Preprečiti sproščanje v okolje.
P280 Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz.
P301/310 PRI ZAUŽITJU: takoj pokličite Center za zastrupitve ali zdravnika.
P303/361/353 PRI STIKU S KOŽO (ali lasmi): takoj odstraniti/sleči vsa kontaminirana oblačila. Izprati kožo z vodo/prho.
P305/351/338 PRI STIKU Z OČMI: previdno izpirajte z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem.
P331 Ne izzvati bruhanja.
P333/313 Če nastopi draženje kože ali se pojavi izpuščaj:: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P337/313 Če draženje kože ne preneha: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
P363 Kontaminirana oblačila oprati pred ponovno uporabo.
P370/378 Ob požaru: za gašenje uporabiti ogljikov dioksid, suho kemikalijo, peno.
P391 Prestreči razlito tekočino.
P403/235 Hraniti na dobro prezračevanem mestu. Hraniti na hladnem.
P405 Hraniti zaklenjeno.
P501 Odstraniti vsebino/posodo v skladu z lokalnimi/regionalnimi/nacionalnimi/mednarodnimi predpisi.

Komponente, ki določajo nevarnost in jih je potrebno navesti na etiketi:
alfa-Pinen; d,l-Limonen (izomer nespesificiran) ((+/-)-1-metil-4-(1-metilvinil)cikloheksen); geraniol

2.3 Dodatne nevarnosti:
Ni podatkov

ODDELEK 3: Sestava/podatki o sestavinah

3.1 Mešanica

Opis mešanice: Ni podatka

Nevarne sestavine:

Ime	EC št.	CAS št.	Indeks št.	Razvrstitev Direktiva 67/548/EGS	Razvrstitev Uredba (ES) št. 1272/2008	% (ut)	REACH registracijska št.
alfa-Pinen	201-291-9	80-56-8	/	Xn R43; R65 N R50/53 R10	Flam. Liq. 3, H226; Asp.tox. 1, H304, Alergic, 2, H317, Aqatic Acute.1 ,H410	18.0	/

… nadaljevanje na naslednji strani…

Trgovsko ime: Korenje-seme, eterično olje

…nadaljevanje s prejšnje strani…							
d,l-Limonen (izomer nespesificiran) ((+/-)-1-metil-4-(1-metilvinil)cikloheksen)	231-732-0	7705-14-8	/	R10; Xi R38; Xi R43; N R50/53	Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Ac. 1, H400; Aquatic Chr. 1, H410; Skin Sens. 1, H317	2.00	/
geraniol	203-377-1	106-24-1	/	Xi R38; Xi R41; Xi R43	Skin irrit. 2, H315 Alergic, 2, H317, Eye irrit., 1, H318	1.00	/
linalool	201-134-4	78-70-6	/	Xi R38	Skin irrit. 2, H315	1,50	/
metil eugenol	202-223-0	93-15-2	/	Xi R22 Xn R40 Xn R68 N R51/53	ATO 4-MUT 2-CAR 2;H302-H341-H351,-	0.100	/

Dodatne informacije: Za celotno besedilo H-stavkov in R-stavkov glejte Oddelek 16.

ODDELEK 4: Ukrepi za prvo pomoč

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

Splošni napotki: Opis ukrepov za prvo pomoč:

Pri vdihovanju: Ni podatkov.

Pri stiku s kožo: Takoj slecite vsa kontaminirana oblačila. Izperite kožo z vodo.

Pri stiku z očmi: Previdno izpirajte z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko naredite brez težav.

Pri zaužitju: Takoj pokličite center za zastrupitve ali zdravnika.

Zaščita osebe, ki nudi prvo pomoč: Ni podatkov

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli

Lahko usodna Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti.
Lahko povzroči alergijski odziv kože.
Povzroča hudo draženje oči.

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja

Ni podatkov..

ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi

5.1 Sredstva za gašenje

Ustrezna sredstva za gašenje: Ogljikov dioksid, suha kemikalija, pena.

Neustrezna sredstva za gašenje: Ni podatkov.

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo V primeru požara se lahko sprostijo ogljikov monoksid in neznane organske spojine.

5.3 Nasvet za gasilce V primeru nezadostnega prezračevanja je potrebno nositi primerno dihalno opremo.

Dodatni podatki: Ni podatkov

ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili

6.1.1 Za neizučeno osebje:	Izogibajte se vdihavanju. Preprečite stik s kožo in očmi. Glej zaščitne ukrepe iz oddelka 7 in 8. Odstranite v skladu z lokalnimi predpisi.
6.1.2 Za reševalce:	Ni podatkov
6.2 Okoljevarstveni ukrepi	Hraniti ločeno od odvodnih kanalov, površinske in podzemne vode in tal.
6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje	
6.3.1 Razlitje:	Odstraniti vire vžiga. Poskrbeti za zadostno prezračevanje. Izogibati se pretiranemu vdihavanju hlapov. Takoj zadržati razlitje z uporabo peska ali inertnega prahu.
6.3.2 Čiščenje razlitja:	Kontaminiran material odstraniti v skladu z lokalnimi predpisi .
6.3.3 Druge informacije:	Ni podatkov.
6.4 Sklicevanje na druge oddelke	Ni podatkov.
Dodatni podatki:	Ni podatkov.

ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Preventivni ukrepi:	Nositi zaščitne rokavice, zaščito za oči, zaščito za obraz.
Ukrepi za preprečitev požara:	Hraniti ločeno od vročine, isker, odprtega ognja in vročih površin. Ne kaditi. Uporabljati le orodje, ki ne povzroča isker.
Ukrepi za preprečitev nastajanja aeroslov in prahu:	Ni podatkov.
Ukrepi za zaščito okolja:	Hraniti v dodatni posodi za zadržanje tekočine.
Navodilo za splošne higieno:	
7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo	Hraniti v posodi za zadržanje tekočin. Uporabiti le orodje, ki ne povzroča isker. Uporaba v skladu z dobro proizvodno in industrijsko higiensko prakso.
Tehnični ukrepi in pogoji skladiščenja:	Izvesti previdnostne ukrepe zoper razlitje.
Materiali za embalažo:	Ni podatkov
Zahteve za skladiščne prostore in posode:	
Razred skladiščenja:	Ni podatkov
7.3 Posebne končne uporabe	
Priporočila:	Ni podatkov
Specifične uporabe za industrijo:	Ni podatkov
Dodatni podatki:	Ni podatkov

ODDELEK 8: Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita

8.1 Parametri nadzora

8.1.1 Mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu (zakonske zahteve Slovenija):

Snov	CAS št.	Razvrstitev				Mejne vrednosti		KTV	Opombe
		R	M	R_F	R_E	mg/m^3	ml/m^3 (ppm)		
/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

8.1.2 Biološke mejne vrednosti (zakonske zahteve Slovenija):

Snov	Karakteristični pokazatelj	Biološki vzorec	Čas vzorčenja	Biološke mejne vrednosti (BAT)
	/	/	/	

8.2 Nadzor izpostavljenosti

8.2.1 Ustrezen tehnično-tehnološki nadzor: V normalnih pogojih uporabe in kadar je prezračevanje takšno, da prepreči kopičenje prekomerne pare, ta material ne zahteva posebne tehnično-tehnološke kontrole. V pogojih intenzivne ali daljše izpostavljenosti, ali v primeru visoke temperature ali takšnih okoliščin, ki povečujejo izpostavljenost, je potrebno: a) Dodatno prezračevanje prostora, b) Osebje lahko uporabi ustrezno opremljen respirator z organskimi parnimi vložki ali filtri za delce. c) Uporabi se zaprt sistem za prenos in obdelavo tega materiala

8.2.2 Osebna zaščitna oprema:

- Splošno — Zaščitna obleka
- Zaščita za oči/obraz — Varovalna očala. .
- Zaščita kože — Ni podatkov
- Zaščita rok — Zaščitne rokavice.
- Zaščita dihal — Glej tehnično-tehnološki nadzor.
- Toplotna nevarnost — Hraniti na hladnem mestu.

8.2.3 Nadzor izpostavljenosti okolja: Ni podatkov

Dodatni podatki: Ni podatkov

ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih	Vrednost/Enota/Metoda
Videz	Tekočina
Barva	Rumena do oranžna
Vonj	Karakterističen, zeliščni, spominja na šetraj
Mejna vrednosti vonja	Ni podatka
pH	Ni podatka
tališče/ledišče	Ni podatka
začetno vrelišče in območje vrelišča	Ni podatka
plamenišče	48 ° C
hitrost izparevanja	Ni podatka
vnetljivost (trdno, plinasto)	Ni podatka
zgornje/spodnje meje vnetljivosti ali eksplozivnosti	Proizvod ni eksploziven
parni tlak	Ni podatka
parna gostota	Ni podatka
relativna gostota	Ni podatka
topnost	Topen v različnih organskih topilih. V vodi ni topen
porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda	Ni podatka
temperatura samovžiga	Ni možnosti samovžiga
temperatura razpadanja	Ni podatka
viskoznost	Ni podatka

… nadaljevanje na naslednji strani…

	…nadaljevanje s prejšnje strani…
eksplozivne lastnosti	Proizvod ni eksploziven.
oksidativne lastnosti	Ni podatka
9.2 Drugi podatki:	
Ni podatkov	

ODDELEK 10: Obstojnost in reaktivnost

10.1 Reaktivnost	Ne predstavlja velikega tveganja reaktivnosti, sama ali v stiku z vodo.
10.2 Kemijska stabilnost	Dobra stabilnost pri normalnih pogojih shranjevanja.
10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij	Pod normalnimi pogoji uporabe ni pričakovati nevarnih reakcij. .
10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti	Preprečiti ekstremno vročino.
10.5 Nezdružljivi materiali	Preprečiti stik z močnimi kislinami, bazami in oksidativnimi sredstvi.
10.6 Nevarni produkti razgradnje	Ni pričakovati.
Dodatni podatki:	Ni podatkov.

ODDELEK 11: Toksikološki podatki

11.1 Podatki o toksikoloških učinkih	Ni podatkov
Akutna strupenost:	Domnevna strupenost, vrednost (LD50 ali ATE) za akutno dermalno strupenost: 0 Domnevna strupenost, vrednost (LD50 ali ATE) za akutno oralno toksičnost: 14.966,48 Domnevna strupenost, vrednost (LC50 ali ATE) za akutno strupenost pri vdihavanju: Ni na voljo.
Jedkost za kožo/draženje kože:	Ni podatkov.
Resne okvare oči/draženje:	Povzroča hudo draženje oči.
Preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože:	Lahko povzroči alergijski odziv kože.
Mutagenost za zarodne celice:	Ni podatkov.
Rakotvornost	Ni podatkov.
Strupenost za razmnoževanje	Ni podatkov.
STOT – enkratna izpostavljenost:	Ni podatkov.
STOT – ponavljajoča se izpostavljenost:	Ni podatkov.
Nevarnost pri vdihavanju:	Ni podatkov.
Dodatni podatki:	Lahko usodno pri zaužitju in vstopu v dihalne poti.

ODDELEK 12: Ekološki podatki

12.1 Strupenost — Ni podatkov

CAS/Ime snovi	Vrsta izpostavljenosti	Vrednost/žival
/	/	/

12.2 Obstojnost in razgradljivost:	Ni podatkov.
12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih:	Ni podatkov.

… nadaljevanje na naslednji strani…

…nadaljevanje s prejšnje strani…

12.4 Mobilnost v tleh:	Ni podatkov.
12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB:	Ta snov ne izpolnjuje PBT in vPvB kriterije REACH, Priloga XIII.
12.6 Drugi škodljivi učinki:	Ni podatkov.
Dodatni podatki:	Ni podatkov.

ODDELEK 13: Odstranjevanje

13.1 Metode ravnanja z odpadki

Postopek odstranjevanja izdelka:	Odstraniti v skladu z lokalnimi predpisi. Izogibati se izlivanju v kanalizacijske sisteme in v okolje. Prazne posode je potrebno odlagati na mesta, določena za recikliranj ali odstranjevanju.
Šifra odpadka:	Ni podatkov
Postopek odstranjevanja embalaže:	Ni podatkov
Šifra odpadka:	Ni podatkov
Dodatni podatki:	Odlaganje odpadnih snovi v skladu z uradnimi predpisi.

ODDELEK 14: Podatki o prevozu

Kopenski promet ADR/RID:
14.1 Številka ZN: 1169
14.2 Pravilno odpremno ime ZN: EXTRACTS, AROMATIC, LIQUID
14.3 Razredi nevarnosti prevoza: 3
14.4 Skupina pakiranja: III
14.5 Nevarnosti za okolje: Onesnaženje v primeru razlitja
14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika: Vnetljive tekočine
14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC: Se ne uporablja.

Transport po morju IMDG:
14.1 Številka ZN: 1169
14.2 Pravilno odpremno ime ZN: EXTRACTS, AROMATIC, LIQUID
14.3 Razredi nevarnosti prevoza: 3
14.4 Skupina pakiranja: EMS
14.5 Nevarnosti za okolje: Onesnaževalec morskih voda
14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika: Vnetljive tekočine
14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC: Se ne uporablja.

Transport po zraku ICAO/IATA:
14.1 Številka ZN: 1169
14.2 Pravilno odpremno ime ZN: EXTRACTS, AROMATIC, LIQUID
14.3 Razredi nevarnosti prevoza: 3
14.4 Skupina pakiranja: III
14.5 Nevarnosti za okolje: Izdelek vsebuje okolju nevarne snovi.
14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika: Vnetljive tekočine
14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC: Se ne uporablja.

Dodatni podatki: Ni podatkov

ODDELEK 15: zakonsko predpisane informacije

15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov
Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006

… nadaljevanje na naslednji strani…

…nadaljevanje s prejšnje strani…

Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008
Uredba komisije (EU) št. 453/2010 z dne 20. maja 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH)
Zakon o kemikalijah (Ur.l. RS, št. 110/2003, 47/2004, 16/2008)
Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi (Ur.l. RS, št. 35/2005, 54/2007)
Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov (Ur.l. RS, št. 67/2005, 137/2006)
Uredba o ravnanju z odpadki (Ur.l. RS, št. 34/2008)

15.2 Ocena kemijske varnosti
Ni podatkov.

ODDELEK 16: Drugi podatki

Spremembe varnostnega lista: Ni podatkov

Okrajšave:
DNEL (Derived No-Effect Level) – Izpeljana raven brez učinka
PNEC (Predicted No-Effect Concentration) - Predvidena koncentracija brez učinka
R - rakotvorno – lahko povzroči raka
M - mutageno – lahko povzroči dedne genetske okvare
RF - teratogeno – lahko škoduje plodnosti teratogeno
RE – lahko škoduje nerojenemu otroku
KTV - kratkotrajna vrednost
Op. – Opombe
K - lastnost lažjega prehajanja snovi v organizem skozi kožo
Y - snovi, pri katerih ni nevarnosti za zarodek ob upoštevanju mejnih vrednosti in BAT- vrednosti.
EU - Evropska unija – mejna vrednost, določena na ravni Evropske unije
TDK - tehnično dosegljiva koncentracija
BAT - biološka mejna vrednost
EKA - zveza med koncentracijo rakotvornih snovi v zraku na delovnem mestu in količino snovi in/ali njenih metabolitov v organizmu – dana za rakotvorne snovi (rakotvorne snovi)
A - alveolarna frakcija – del vdihnjene suspendirane snovi, ki doseže alveole
I - inhalabilna frakcija – del celotne suspendirane snovi, ki jo delavec vdihne
I* - inhalabilna frakcija lesnega prahu – če je prah trdega lesa pomešan z drugim lesnim prahom, se mejna vrednost uporablja za ves lesni prah v mešanici
TLV (Threshold limit value) – mejna vrednost

Viri za izdelavo varnostnega lista: Carrot seed oil; 26.3.2015

Seznam relevantnih R-stavkov in H-stavkov o nevarnostih iz oddelkov 2 do 15:
R10 Vnetljivo.
Xn R22 Zdravju škodljivo pri zaužitju.
Xi R38 Draži kožo.
Xn R41 Nevarnost hudih poškodb oči.
Xi R43 Stik s kožo lahko povzroči preobčutljivost.
N R50/53 Zelo strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke za vodno okolje.
Xn R65 Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbe pljuč.
Xn R68 Možna nevarnost trajnih okvar zdravja.
H226 Vnetljiva tekočina in hlapi.
H304 Pri zaužitju in vstopu v dihalne poti je lahko smrtno.
H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože.
H319 Povzroča hudo draženje oči.
H411 Strupeno za vodne organizme, z dolgotrajnimi učinki.

… nadaljevanje na naslednji strani…

…nadaljevanje s prejšnje strani…

Nasveti o usposabljanju: Ni podatkov

Priporočene omejitve uporabe: Ni podatkov.

Podatki v varnostnem listu temeljijo na našem znanju ter dosegljivih informacijah. Varnostni list označuje izdelek in zanj predpisane varnostne ukrepe. Varnostni list ne zagotavlja kvalitete izdelka. Pravna ali fizična oseba, ki daje kemikalijo v promet, ne odgovarja za morebitno nepravilno uporabo le te in nastale posledice.